

Vattentjänstplan för Vårgårda kommun

Bilaga 3: Samrådsredogörelse

2025-09-24

Om samrådet

Vårgårda kommun tar fram en vattentjänstplan enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV).

Vattentjänstplanen ska enligt LAV samrådas med berörda myndigheter och fastighetsägare och ställas ut för granskning innan den kan antas. Kommunen ska för både samråd och granskning ta hänsyn till inkomna synpunkter från samråd och granskning och visa hur dessa har beaktats.

Under perioden 8 januari till 12 februari 2025 ställdes ett förslag till vattentjänstplan ut för samråd. Planförslaget fanns då tillgängligt på kommunens hemsida och i kommunhusets foajé. Inbjudan till samrådet skickades till Länsstyrelsen Västra Götaland, grannkommuner, Sävås vattenråd samt till fastighetsägare inom de områden som varit föremål för analys av behov av kommunalt vatten och avlopp. Den 20 januari hölls ett samrådsmöte med presentation av planen och dialog, där ungefär 20 invånare deltog.

Totalt har fem yttranden inkommit under samrådstiden, varav ett från Länsstyrelsen Västra Götaland, två från grannkommuner och två från privatpersoner.

I samrådsredogörelsen redovisas inkomna yttranden i sin helhet och framförda synpunkter kommenteras.

Inkomna yttranden

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2025-02-12

Allmänna synpunkter

Vattentjänstplanen beskriver tydligt och bra aktuella regler, ansvarsroller och den framtida planeringen för VA-tjänster i kommunen.

Kommunen har gjort en strategisk miljöbedömning och kommit fram till att vattentjänstplanen inte medför betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen har inga invändningar mot kommunens bedömning.

Beskrivning av ärendet

Förslag till vattentjänstplan inkom för samråd till Länsstyrelsen den 9 januari 2025 med möjlighet för Länsstyrelsen att lämna synpunkter.

Samrådsgenomförandet

Vattentjänstplanen är ute på samråd mellan den 8 januari och 12 februari 2025. Förslaget till vattentjänstplan finns tillgängligt på <http://www.vargarda.se/vattentjanstplan>.

Av handlingarna går inte att utläsa om vattentjänstplanen har skickats för samråd till andra myndigheter, berörda parter (t.ex. boende i kommande utbyggnadsområden) eller grannkommuner.

Synpunkter på planerade åtgärder för att säkra kommunens avloppsvattenrening

I Vårgårda kommun finns ett större avloppsreningsverk, Hjultorp, som kommer att byggas ut kapacitetsmässigt för att kunna rena större mängder spillvatten samt för kväverening.

Kommunen har identifierat ett behov av utbyggnad till följd av en god befolkningstillväxt och prognosen är att det kommer fortsätta öka. I planen har kommunen också beskrivit behovet av att dels utöka det befintliga VA-nätet, dels att det finns ett behov av förnyelse av befintliga ledningar. Länsstyrelsen ser positivt på att man sätter upp tydliga mål på en förnyelsetakt av ledningsnäten.

Synpunkter på bedömning av olika områdens behov av allmänna vattentjänster

I planen har kommunen redovisat sex områden som identifierats som skulle kunna ha behov av allmän VA-försörjning. Områdena Hol, Horla och Hobergs by är utpekade som områden där VA-utbyggnad krävs.

I analysen som kommunen gjort har man tagit hänsyn till bl.a. geologiska förutsättningar, miljökvalitetsnormer, närhet till skyddade områden, badplatser, möjlighet för enskilda anläggningar mm. Kommunens analys stämmer väl med den analys kring potentiella 6§-områden i Västra Götalands län som Länsstyrelsen gjort. Analysen bedöms vara väl utformad. Länsstyrelsen vill dock påpeka att hälsoskyddsrekvisitet väger tungt vid en analys av behovet enligt 6§ LAV och att det skulle kunna framgå tydligare hur den bedömningen gjorts.

Utbyggnadsplanen för de olika områdena saknar tidsplan. Länsstyrelsen ser det som positivt när en vattentjänstplan har en tidsatt utbyggnadsplan. Det blir tydligt för berörda samt att det visar att kommunen har en tydlig och prioriterad utbyggnadsordning.

I planen framgår att det finns områden som har VA-försörjning genom gemensamhetsanläggningar som är ansluta till det allmänna VA-nätet. Kommunen har god kännedom om anläggningarna och avser att följa upp tillsynen av dem för att ge underlag om ett ökat skydd behövs. Länsstyrelsen vill påpeka att en del av de här områdena kan i en framtid bli aktuella som §6-områden och att kommunen i så fall har ett ansvar även i de fall då samfälligheten inte längre vill ta ansvar för anläggningarna.

Kommunens kommentar

Kommunen tackar för yttrandet.

Bilaga 2: "Områdesbeskrivningar för potentiella områden i behov av allmän VA-försörjning" har kompletterats med tydligare beskrivning av hur bedömningen gjorts utifrån hälsorekvisitet. Vattentjänstplanen har kompletterats med en tidplan för VA-utbyggnadsområden.

Säkrad dricksvattenförsörjning

Gata/VA-enheten har beräknat ett behov av ökad dricksvattenproduktion med 40 % jämfört med nuvarande vattenproduktion, baserat på utbyggnad i aktuella detaljplaner. Arbete görs för att ansöka om fler vattendomar på nya brunnar, samt rätta till ett felaktigt domslut, för att kunna möta behovet, Samtidigt görs en revidering av vattenskyddsföreskrifterna. I det fall Östadkullens nedlagda vattenverk ska tas i drift igen behöver även denna grundvattentäkt ha vattendom och vattenskyddsområde. Åtgärder för att trygga vattenförsörjningen listas i prioriteringsordning, vilket är positivt.

I vattentjänstplanen saknas en beskrivning av hur kommunen säkerställer en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning i framtida händelse av kris i vattenförsörjningen. Finns en aktuell beredskapsplan och/eller nödvattenplan för kris i vattenförsörjningen?

Kommunens kommentar

Kommunen har en nödvattenplan för prioritering och distribution av nödvatten vid kris. Vattentjänstplanen har kompletterats med denna information.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Planen innehåller en beskrivning av MKN för aktuell vattenförekomst i de potentiella områdena i behov av allmän VA-försörjning, samt en översiktlig bedömning av områdets påverkan på MKN och behov av VA-utbyggnad.

Vattentjänstplanen bedöms bidra till att minska påverkan från avloppsvatten på ytvatten och att säkerställa ett hållbart nyttjande av vattenresurser.

Det saknas en beskrivning av MKN i dricksvattentäkterna och om/hur vattentäkterna kommer att påverkas med de åtgärdsförslag som kommunen tagit fram.

Kommunens kommentar

Bilaga 2: "Områdesbeskrivningar för potentiella områden i behov av allmän VA-försörjning" har kompletterats med tydligare beskrivning av

MKN för dricksvattentäkter som berörs. Vattentjänstplanen har kompletterats med beskrivning av grundvattenförekomster i kommunen.

Skyfallskartering

Länsstyrelsen noterar att en skyfallskartering har gjorts som i stort följer de rekommendationer som Länsstyrelsen har gett ut:
Rekommendationer för hantering av översvämning till följd av skyfall – stöd i fysisk planering.

Påverkan på VA-anläggningen vid skyfall

Kommunen har delvis redovisat hur delar av anläggningen påverkas vid skyfall.

I samrådshandlingen framgår:

”Kommunen behöver identifiera och prioritera mellan åtgärder för att skydda bebyggelse från skada i samband med skyfall och översvämning. Detta görs inom ramen för klimatanpassningsplanen.”

Kravet i lagen är att redovisa hur **VA-anläggningen** påverkas av skyfall, inte bebyggelse i övrigt. Det är dock bra att detta görs inom ramen för klimatanpassningsplanen.

Länsstyrelsen saknar därför en bedömning över hur hela VA-anläggningarna kan fungera vid skyfall och gör därmed bedömningen att vattentjänstplanen till denna del inte uppfyller kraven i 6 b §.

Kommunens kommentar

Vattentjänstplanen har kompletterats med tydligare bedömningar av hur den allmänna VA-anläggningen påverkas vid skyfall.

Översiktsplan

Översiktsplanen utgör det huvudsakliga redskapet för att bidra till en trygg vattenförsörjning genom fysisk planering och Länsstyrelsen ser därför det som positivt med att vattentjänstplanen har en koppling till kommunens Översiktsplan. Dock kunde det tydligare framgå i områdesbeskrivningarna hur de 6 områdena hanterats i översiktsplanen.

Vattentjänstplanen ska samtidigt kunna utgöra ett planeringsunderlag i den rullande översiktsplaneprocessen och vid kommande uppdateringar av översiktsplanen. Planeringsstrategin är ett lämpligt verktyg för att långsiktigt koppla vattentjänstplanen till översiktsplanen.

Kommunens kommentar

Bilaga 2: ”Områdesbeskrivningar för potentiella områden i behov av allmän VA-försörjning” har kompletterats med tydligare koppling till översiktsplanen. Vattentjänstplanen avses ingå i planeringsstrategin

framöver. Kommunen har inlett arbete med ny översiktsplan och vattentjänstplanen kommer att utgöra underlag.

Upplysningar

Om det i framtiden skulle bli så att till exempel privatpersoner begär tillsyn för ett område, eller att samfällighetsföreningar inte längre vill ha eget ansvar för ett befintligt VA-område, kan Länsstyrelsen komma att bedöma områden annorlunda än vad kommunen gjort i den här vattentjänstplanen, oaktat detta yttrande.

Kommunens vattentjänstplan är ett planeringsunderlag som behöver beaktas i översiktsplanen. Vattentjänstplanen kan bland annat ge underlag för avvägningar om lämplig mark- och vattenanvändning och vilka hänsynsbehov som finns.

Kommunens kommentar

Noteras.

Bollebygds kommun, 2025-02-05

Kommunstyrelsen ser positivt på Vårgårda kommuns arbete med, och förslag till, vattentjänstplan och ställer sig positiv till kommunens förslag.

Kommunens kommentar

Kommunen tackar för yttrandet.

Herrljunga kommun, 2025-02-17

Herrljunga kommun bedömer att samrådsförslaget till Vattentjänstplan för Vårgårda kommun inte påverkar Herrljunga kommuns intressen eller verksamheter. I enlighet med Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland (Länsstyrelsen, 2021) vill Herrljunga kommun belysa att Algutstorp-Horla är en regionalt viktig dricksvattenresurs och att det således är viktigt att bibehålla en god kemisk och kvantitativ status på grundvattnet.

Kommunens kommentar

Kommunen tackar för yttrandet. Synpunkten noteras.

Privatperson 1, 2025-02-12

Svarthall detaljplan för byggnad av 33 kedjehus

Vore olämpligt att bygga pga. säljarens egen vinst... skall ej bo där själv. Vi som bor/byggt hus här vill leva och bo i ett lugnt område på landet. Värna om miljö, gå i skog och mark, plocka när. Så många hus blir 200-

300 personer på ett så litet område. Ett antal villor (5-10 st.) är betydligt lämpligare och skulle passa in mer i bygden. Ser heller ingen bra lösning på annat boende som säljaren föreslår.

Ang. vägutfart från Svarthall

Ut mot Långared-backen är hastigheten hög och sedan ut mot väg 1890 som är högtrafikerad. Vid t.ex. stopp på E20 leds trafiken över hit till väg 1890.

Vi har skolbarn som åker skolskjuts som ej bör gå över dessa vägar. Hastighet 80 km/timme men där körs betydligt fortare. Barn kan ej cykla eller gå till Lena skola. Då det blir ett ökat tryck i trafiken där varje hushåll har 2 bilar vore en svår trafikmiljö för oss som valt att bo på landet. Lugnt och fridfullt önskar vi ha det i fortsättningen.

Bygdens folk är upprörda av denna detaljplan. Vägverkets syn tro...?

Kommunens kommentar

Kommunen tackar för yttrandet. Synpunkterna berör ej vattentjänstplanen, men noteras för detaljplan för Svarthall.

Vattentjänstplan

Bor i Vårgårda kommun, Lena/fly-området. Vi vill behålla vår egen borrade brunn där vi lagt ner ca 200 000 kronor på material, rör, grävmaskin, tid och pengar. Vattenprover visar en utmärkt bra vattenkvalitet.

Kommunens kommentar

Svarthall och Tubbetorp (betecknat Svarthall i samrådshandlingen) har analyserats mot bakgrund av antalet bostäder inom området och tätheten mellan dem. Bedömningen är att området sett till miljö och hälsa inte är i behov av kommunalt VA. Kommunalt VA planeras därför inte till området.

Svarthall/gamla Sjöbloms såg

Förorenad mark, kreosot och tjära, luktar när man går förbi området.

Gammal soptipp i skogen en liten bit från byggnaden, även där hinkar med tjära, kreosot och färg.

Förstår att kommunen ser över vattnet pga. ny lag 2024. Säveljung är mer lämpligt område där man har bräckt vatten. Även Vittene har sött/salt att se över först.

Vid krig är det bra att ha egen vattenbrunn med tanke på kemiskt krig, då främmande makt kan förorena ett stort kommunalt vattenintag.

Kommunens kommentar

Synpunkten noteras.

Privatperson 2, 2025-02-12

När vi startade husplaneringen tog vi mycket tid för att skaffa oss kunskap om olika delar och framför allt följande:

- Vårgårda kommuns krav på vatten och avlopp, dialog och möten på plats där vi planerade att bygga för att säkerställa att vi förstått kraven och ha en dialog i tidigt skede
- Sveriges geologiska undersökning (SGU) särskilt gällande bergart där vi planerade att bygga, kvalitet, borrning av vatten och eventuellt värme, avstånd mellan borrhål, vattenmängd i bebyggelseområdet, dricksvattentillgång
- Länsstyrelsen om krav på VA, geografiskt stödmaterial för privatpersoner enskilt VA
- Skogsstyrelsen om markfuktighetskartor

Utifrån kraven som fanns så investerade vi i att etablera ett fullt komplett vatten och avloppsanläggningen för enskilt bruk inklusive allt markarbete och material, entreprenörer, maskiner osv. För vår tomt handlar detta om sexsiffriga belopp. Ansvar för att erhålla en komplett anläggning inklusive underhåll har vi redan tagit och är väl införstådda med att de även gäller. För oss var det av yttersta vikt att uppfylla kraven men även efter med tanke på att det är vi själva som lever och verkar här och är måna om att ha god vattenkvalité och god hälsa och miljö och att alla anläggningar kräver ett underhåll för att vara fullt funktionsdugliga.

Utifrån vår uppfattning blir det orimligt att investera i samma typ av anläggning för att erhålla samma kvalitet som innan men det vi får lägga dubbelt på blir allt eget markarbete, material, entreprenörer och maskiner. Eftersom vi har en uppvuxen trädgård numera med flertalet träd, buskar, blommor så ser vi att vid eventuell grävning i trädgården beroende på var anslutning kan ske så kommer de också medföra oss ytterligare kostnader för återställning av tomt. Alla tidigare kabelschakter behöver också tas med framtida arbetet för att undvika avbrott/avgrävning. Utifrån nuvarande Vattentjänstplan så kan vi inte utläsa nyttan framåt för oss utifrån hälsa och miljö. Oavsett om det finns åldersavdrag eller inte som tillämpas eller ekonomisk kompensation så är det fortfarande alla omkostnader som åläggs oss vid ändring av anläggningen som material, grävmaskin, entreprenör, uppgrävning och återställning trädgård inkl. träd och växter, våra egna timmar för planering och genomförande. Även om vår fastighet än så länge "bara" ligger inom ett bevakningsområde så kan vi inte utläsa skälen till behovet av kommunalt VA då vi redan har en fullt fungerade anläggning för hälsa och miljö och dess krav som ställs på enskilt vatten och avlopp som vi redan uppfyller.

Utifrån hur omvärlden dessutom ser ut nu de sista åren och med att vi inte är i krig men inte heller fred så är vi fundersamma på om det är bra att ansluta fler till ett befintligt system utifrån beredskapsbehov och behovet idag och framtida tillgång av dricksvatten.

Utifrån underlagen vi kan läsa om Vattentjänstplanen och bevakningsområde Svarthall bilaga 2, så är en del fastigheter utmärkta (blåa klusterområden på kartan) för att omfattas medan vissa verkar undantagna och det ställer vi oss frågande till. Vår fastighet är utmärkt på kartan i klustret och skulle medföra kostnaderna medans andra fastigheter i området är inte utmärkta och skulle då inte kanske omfattas så det blir stor ekonomisk skillnad beroende på vilken fastighet man äger. Vad vi kan utläsa ur totala materialet så behöver kommunerna göra en vattentjänstplan och givetvis är det bra ur alla perspektiv men att vi ska investera i något som vi redan har för att andra bebyggelser kan ske av andra markägare och i så fall medföra att vi ska tvingas in i en likvärdig anläggning givet dubbel investering blir orimligt utifrån vårt perspektiv, dessutom helt vanlig villa ute på landet som inte erhåller någon värdeökning med samma bibehållen funktion.

Kommunens kommentar

Kommunen tackar för yttrandet. Svarthall och Tubbetorp (betecknat Svarthall i samrådshandlingen) har analyserats mot bakgrund av antalet bostäder inom området och tätheten mellan dem. Bedömningen är att området sett till miljö och hälsa inte är i behov av kommunalt VA. Kommunalt VA planeras därför inte till området.